

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 4.2.2008
СОМ(2008) 38 окончателен

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

относно създаването на форум за обсъждане на политиките и практиката на ЕС в сферата на правосъдието

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

относно създаването на форум за обсъждане на политиките и практиката на ЕС в сферата на правосъдието

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1. През 2004 г. Европейският съвет прие Хагската програма за укрепване на свободата, сигурността и правосъдието в Европейския съюз¹ и призова за изграждането на „система, която да осигурява обективно и безпристрастно оценяване на изпълнението на политиките на ЕС в сферата на правосъдието при пълно зачитане на независимостта на съдебната система“. Това бе утвърдено с препоръка на Европейския парламент през февруари 2005 г.² Планът за действие за изпълнение на Хагската програма³ отбелязва, че това ще засили взаимното доверие.
2. Необходимо е да се поддържа диалога със заинтересованите страни на всички етапи от изготвянето и прилагането на политиката в сферата на правосъдието, за да се проучи как да се подобри съдебното сътрудничество и да се насърчи европейското пространство на правосъдие, за да се реши какви мерки трябва да бъдат приети, за да се прецени дали приетите актове са транспонирани и прилагани правилно, дали се използват по подходящ начин и дали постигат своята цел. Необходимо е да знаем в по-общ план дали европейското пространство на правосъдие функционира ефикасно и дали хората, които го ползват и които работят в него са доволни.
3. Комисията възнамерява да създаде форум за правосъдие („форумът“), който да осигурява постоянен механизъм за допитване до заинтересованите лица, за получаване на обратна информация и за преглед на политиките и практиката на ЕС в сферата на правосъдието по прозрачен и обективен начин. Форумът ще вземе предвид разликите в политиките по гражданскоправни и наказателноправни въпроси, които произтичат от договорите. Той ще има две главни области на действие — първо, предоставяне на Комисията на експертни мнения за политиката и законодателството на ЕС в сферата на правосъдието и, второ, насърчаване на взаимното доверие между правосъдните системи на ЕС чрез подобряване на тяхното взаимно разбиране.
4. Откритият диалог между всички действащи лица на правосъдните системи в целия ЕС ще допринесе за взаимното доверие по различни начини. Той ще има въздействие върху отделния гражданин, който ще може по-добре да приеме и да спазва правосъдната система на ЕС, ако разбира начините и причините за нейното функциониране на национално равнище. Трябва да съществува доверие на политическо равнище, тъй като актовете на ЕС следва да бъдат прилагани посредством националното законодателство. И накрая, не само гражданите, но също така и практикуващите юристи, и по-специално съдиите,

---

¹ ОВ С 53, 3.3.2005 г., стр. 1, параграф 3.2

² Препоръка на Европейския парламент до Съвета относно качеството на наказателното правораздаване и хармонизиране на наказателното законодателство в държавите-членки: А6-0036/2005.

³ ОВ С 198, 12.8.2005 г., стр. 1, параграф 4.1

трябва да ги разбират и да ги приемат и затова трябва да бъдат лично убедени в тяхната нужда и ефективност. Ако липсва доверие на което и да било от тези равнища, системата няма да функционира правилно.

5. Всички граждани на ЕС имат право да очакват висококачествено правосъдие навсякъде в неговите граници. Това е още по-важно откакто Европейският съвет в Тампере през 1999 г. провъзгласи, че принципът на взаимно признаване ще бъде „основа на пространството на свобода, сигурност и правосъдие“. Така съдебните решения могат да циркулират свободно в рамките на ЕС — бързо и без традиционните проверки и предпазни мерки. Взаимното признаване, обаче, може да функционира само, ако съществува доверие между държавите-членки. В Хагската програма се казва, че качеството на правосъдието е ключов фактор за укрепване на взаимното доверие. „В рамките на един разширен Европейски съюз взаимното доверие се основава на уверението, че всички европейски граждани имат достъп до съдебна система, която отговаря на най-високите стандарти на качество.“
6. Редовният диалог относно политиките и практиката в сферата на правосъдието е от първостепенно значение не само за укрепване на взаимното доверие, подобряване на взаимното признаване и достъпа до правосъдие, но също така и по-общо за правилното функциониране на обществото в по-широк контекст. Един от аспектите, който трябва да се отчете, е икономическото въздействие на една стабилна правосъдна система. Лисабонската стратегия⁴ цели постигането на енергична европейска икономика. Има връзка между добрите правосъдни системи и динамичните икономики. Надеждна съдебна система е предимство в днешната глобална конкурентна среда и ЕС трябва положи същите усилия в това отношение както държавите-членки.
7. През юни 2006 г. Комисията прие Съобщение относно оценка на политиките на ЕС в областта на свободата, сигурността и правосъдието⁵ („съобщението от юни 2006 г.“). Дейностите на форума ще съответстват на механизмите, установени от съобщението от юни 2006 г., като допълват събирането на информация, допитването до заинтересованите лица, докладите и етапите на задълбочена оценка.
8. През септември 2006 г. Комисията беше домакин на среща на експертите с цел оценка на степента на подкрепа за форума. Отзивите показаха, че заинтересованите лица приветстват начинанието и споделят идеята на Комисията, че форумът за правосъдие ще служи за насърчване на взаимното доверие на няколко равнища. Практикуващите юристи и други експерти считат за уместно техните мнения, опит и познания да бъдат взети предвид в процеса на изготвяне, приемане и прилагане на законодателството на ЕС.

---

⁴ По време на Европейския съвет в Лисабон (23 и 24 март 2000 г.) държавните и правителствените ръководители поставиха началото на Лисабонската стратегия, която цели да превърне ЕС в най-конкурентоспособната икономика в света и да постигне пълна заетост до 2010 г.

⁵ COM (2006) 332 окончателен от 28.6.2006 г.

2. ЦЕЛИ НА ФОРУМА

2.1. Необходими мерки

9. Понастоящем няма редовен диалог или установен канал за комуникация между органите на ЕС и практикуващите юристи за обсъждане на причините за законодателните предложения или въздействието на приетите актове върху начина, по който функционира ежедневно съдебното сътрудничество. Приетите актове трябва да бъдат оценени от гледна точка на техните последици за националните системи.
10. Практикуващите юристи, които ще се запознаят с мерките на ЕС и които ще работят с тях, трябва да имат своя принос на по-ранен етап. След като дадена мярка е приета, трябва да бъдат проучени степента на приложение на тази мярка, постига ли тя целите, за които е предназначена, и цената за постигането на тези цели, включително и нейните непредвидени и случайно настъпили последици.
11. Главните цели на форума са подобряване на начина на изготвяне на политиките в сферата на гражданското и наказателното правосъдие чрез осигуряване на постоянна основа за диалог със заинтересованите лица и преглед на прилагането на действащите актове, както и чрез усилване на взаимното доверие на европейско равнище.

2.1.1. Принос към етапа на предварителна оценка

12. Към днешна дата насоките на политиките и законодателната програма на ЕС се изготвят по време на началния етап почти напълно без приноса на практикуващите юристи. Там, където е имало достатъчно време за представяне на зелена книга преди изготвянето на предложение, приносът на практикуващите юристи на такъв етап е бил ценен. Форумът ще даде възможност за диалог по време на етапа на изготвяне на политиките. В допълнение Комисията се ангажира да разработи система от разширена оценка на въздействието (което включва и проучване на въздействието върху основните права) преди приемането на дадено предложение. Практическият опит, придобит от форума, ще бъде използван при подготовката на разширените оценки на въздействието.

2.1.2. Преглед на правното и практическото прилагане на актове

13. Повечето инструменти в сферата на гражданското и наказателното правосъдие изискват изготвянето от Комисията на доклад за оценка за прилагането им във вътрешното законодателство. На този етап Комисията би могла да се допита до форума⁶.
14. Допитването до форума ще бъде особено уместно що се отнася до практическото прилагане. В сферата на гражданското правосъдие прилагането на актове, приети в съответствие с дял IV, попада под юрисдикцията на Европейския съд в съответствие с член 68 от Договора за създаване на Европейската общност. Освен това механизмът за наблюдение съгласно член 226 от Договора за ЕО упълномощава Комисията да сезира Европейския

---

⁶ Напр. Заключениеята на Съвета относно европейската заповед за арест през юни 2005 г. приканиха Комисията да се допита до държавите-членки преди издаването на доклада с цел да се избегне всяко погрешно разбиране на вътрешното законодателство.

съд, ако дадена държава-членка не изпълнява задълженията си. В сферата на наказателното правосъдие механизмът, създаден през 1997 г.⁷ със Съвместно действие за борба срещу организираната престъпност, бе използван в три етапа на оценяване — при функционирането на взаимната правна помощ, при политиката за борба с наркотиците и при обмена на информация относно правоприлагането между държавите-членки и с Европол. През 2006 г. започна четвърти етап относно прилагането на европейската заповед за арест. Оценяването се извършва посредством въпросник, последван от проучвателно посещение на екипи от експерти, посочени от държавите-членки, подпомагани от Генералния секретариат на Съвета и с участието на Комисията. Същият метод се използва и при партньорската оценка на националните мерки за борба срещу тероризма, установени вследствие на заключенията на извънредната среща на Съвета в състав „Правосъдие и вътрешни работи“ на 20 септември 2001 г.⁸ Вследствие на тези оценки се изготвят доклади, които включват препоръки до държавите-членки, но, с изключение на първия доклад относно взаимната правна помощ⁹, те остават поверителни. Освен това съдилищата на държавите-членки, които са приели юрисдикцията на Европейския съд по наказателни дела, могат да се отнесат до Европейския съд по преюдициални въпроси, отправени към него по силата на член 234, но тази процедура остава с ограничено приложение.

15. Системата за съвместни действия представлява продължителна и тежка процедура, която не е пригодена за всички видове актове, тъй като някои актове не подлежат на оценка след тяхното прилагане. Форумът ще предостави рамка за обмен на практическа информация за конкретното прилагане на актове, като по този начин позволи извършването на по-добра оценка на тяхното въздействие върху съдебното сътрудничество.
- 2.1.3. *Принос към оценката на цялостното въздействие на мерките на ЕС върху националните съдебни системи и върху функционирането на съдебното сътрудничество*
16. Оценяването на прилагането на приетите актове от законодателна и от практическа гледна точка е недостатъчно, ако няма проучване на въздействието на тези актове върху целите на общата политика, т.е. върху функционирането на европейското съдебно пространство като цяло.
17. Необходимо е по-цялостно проучване на въздействието на политиките на ЕС, което да позволи установяване на критерии за преценка на това дали мярката:
  - е постигнала своята специфична цел (напр. целта на европейската заповед за арест е да улесни и да ускори екстрадицията в рамките на ЕС),
  - е допринесла за осъществяване на общата цел на ЕС (напр. улесняване и ускоряване на сътрудничеството между съдебните органи, увеличаване на ефикасността на прилагане на съдебните решения в рамките на ЕС, подобряване на достъпа до правосъдие на гражданите на ЕС, борба срещу организираната престъпност и насърчаване на взаимното доверие),

---

⁷ Със Съвместно действие 97/827/ПВР, прието от Съвета на 5 декември 1997 г.

⁸ Решение 2002/996/ПВР на Съвета от 28 ноември 2002 г. за създаване на механизъм за оценка на правните системи и на тяхното прилагане на национално равнище в борбата срещу тероризма (ОВ L 349, 24.12.2002 г.)

⁹ Окончателен доклад „Взаимна правна помощ по наказателноправни въпроси“ (2001/C 216/02)

- е имала непредвидени последици (положителни или отрицателни),
18. Където това е уместно, би могъл да се проведе анализ на разходите и ползите, който да се основава както на финансови, така и на други критерии.
- 2.1.4. *Принос към диалога за качеството на правосъдието с цел укрепване на взаимното доверие*
19. Форумът ще предостави възможност за обсъждане и диалог относно правосъдните системи на всяка държава-членка, като по този начин насърчи взаимното доверие чрез по-добро познаването на съдебните системи в ЕС. Представителите на националните съдебни системи трябва да се срещат редовно, за да обсъждат тези въпроси и да обменят мнения, и, ако е необходимо, да изработват най-добри практики.
20. В съобщението си относно взаимното признаване и укрепване на взаимното доверие в рамките на ЕС от 2005 г.¹⁰ Комисията посочи по какъв начин възнамерява да насърчава взаимното доверие чрез поредица от съпътстващи мерки (затвърждаване на механизмите за оценка, насърчаване на създаването на мрежа от практикуващи юристи и развиване на съдебното обучение). Форумът ще играе роля при първите две от тези дейности и може да има известно влияние върху третата. Опитът показва, че установяването на връзки между практикуващите юристи насърчава взаимното доверие. Тези съпътстващи мерки водят до по-добро разбиране не само на мерките на ЕС, но също и на националните системи. Например, в контекста на Програмата за обмен за съдебните власти¹¹ връзките, създадени между практикуващите юристи, улесняват съдебното сътрудничество по конкретни дела и позволяват на юристите да определят добрите съдебни практики (напр. във връзка с управлението на съдилищата, крайните срокове или подпомагане на пострадалите) и в резултат на това да подобрят своята собствена практика. Такива дейности следва да се използват по по-систематичен начин, за да бъде увеличено тяхното полезно действие. В сферата на гражданското правосъдие Регламент (ЕО) № 1206/2001 на Съвета относно сътрудничеството между съдилища на държавите-членки при събирането на доказателства по граждански или търговски дела е друга важна стъпка за укрепване на взаимното доверие между съдебните власти. Европейската съдебна мрежа по гражданските и търговските дела играе важна роля за насърчаването на обмена на добри практики.

2.2. Ефикасно сътрудничество със Съвета на Европа

21. В рамките на Съвета на Европа има няколко секторни механизма за наблюдение и оценка¹², които работят по подобен начин. Най-подходящата инстанция за изграждане на взаимно доверие в рамките на ЕС е Европейската комисия за ефикасност на правосъдието (СЕРЕЈ), която има за цел да подобри качеството на съдебните системи на държавите-членки на Съвета на Европа.

---

¹⁰ COM(2005)195 от 19.5.2005 г.

¹¹ В Годишната работна програма за 2007 г.

¹² Напр. GRECO (Група „Държави срещу корупцията“), MONEYVAL (Специален комитет на експертите за оценка на мерките за борба срещу прането на пари), които бяха създадени по модела на FATF (Специална група за финансови действия), СРТ (Европейски комитет за предотвратяване на изтезанията и нечовешкото отношение или наказание) и GRETA (механизъм, установен в рамките на Конвенцията на Съвета на Европа за борба с трафика на хора).

Главната задача на Европейската комисия за ефикасност на правосъдието е да осигури правилното прилагане на принципите и правилата за ефикасност на правосъдието в държавите-членки. Докладът за оценка на европейските съдебни системи от 2006 г. съдържа подробни данни за състоянието на правосъдието.

22. Важно е да има съгласуваност между ЕС и дейностите на Съвета на Европа, като в същото време се избягва дублирането на работата на Европейската комисия за ефикасност на правосъдието. Сътрудничеството между Комисията и Европейската комисия за ефикасност на правосъдието следва да продължи и би могло да включи общи инициативи за подобряване на качеството на правосъдието и за засилване на взаимното доверие.
23. Форумът ще съдейства на това сътрудничество, например като използва констатациите на Европейската комисия за ефикасност на правосъдието и като работи с нея конструктивно. Във форума следва да участва представител на Европейската комисия за ефикасност на правосъдието.
24. Важно е да бъдат взети предвид особеностите на прилагането на принципа за взаимно признаване и на целта за по-добър достъп до правосъдие като отражение на високата степен на интеграция, която държавите-членки искат да постигнат. Като се използва работата на Европейската комисия за ефикасност на правосъдието, с успех биха могли да бъдат проведени специфични проучвания. Такива проучвания биха могли да се занимават с въпроси, свързани с качеството на съдебното тълкуване или със съдебните услуги от гледна точка на ползвателите, като спрямо тях се възприеме „подход като към клиенти“.

3. РОЛЯТА НА ФОРУМА

3.1. Преглед на правосъдието в рамките на ЕС

3.1.1. Предварителен етап

25. Форумът ще бъде поканен да даде своите становища, съвети и експертни мнения на възможно най-ранен етап от изготвянето на законодателните програми. След вземането на решение, че действието на равнище ЕС е желателно в определена област, ще има допитване до форума относно практическите последици на всеки вариант на политика и той може да бъде помолен да допринесе по-специално за провеждане на разширена оценка на въздействието за тази мярка.

3.1.2. Преглед на правното и практическото прилагане

26. В сферата на наказателното правосъдие работата по оценяване на Комисията се съсредоточава най-вече върху правното прилагане на актове. На практика въздействието на докладите на Комисията е слабо заради непълното им проучване от Съвета и липсата на последващи действия. Това положение се утежнява от липсата на възможност за обжалване пред Европейския съд в случай на неизпълнение.
27. В сферата на гражданското правосъдие проучванията, които се извършват преди представянето на доклада за оценка на прилагането на законодателните актове, могат да дадат полезен общ поглед върху настоящата ситуация, но такива доклади не се изискват за всички действащи актове и тяхната

периодичност не позволява да бъдат взети предвид трудностите и проблемите, свързани с прилагането на тези актове.

28. На този етап Комисията не счита за необходимо представянето на специфично законодателство в тази област. Когато форумът бъде създаден, обаче, тази нужда ще бъде разгледана отново и, по-специално, що се отнася до наказателноправни въпроси, необходимостта от преразглеждане на съвместното действие от 1997 г. ще бъде проучена.

3.1.3. Преглед на функционирането на съдебното сътрудничество като цяло

29. Тъй като форумът ще бъде съставен главно от практикуващи юристи, представители на националните правосъдни администрации и учени, той ще има различна гледна точка и ще може да представя общ подход към съдебното сътрудничество в неговата цялост, когато това е необходимо, както и по-целенасочено проучване на мерките на ЕС.

30. Форумът ще бъде използван и на този етап от механизма за оценка на Главна дирекция „Правосъдие, свобода и сигурност“. Съобщението от юни 2006 г. представя механизма за оценка на тази главна дирекция в три етапа, като той обхваща всички политики в областта на правосъдието, свободата и сигурността. Първият етап включва създаването на система за събиране и споделяне на информация (чрез използването на специално изготвени информационни приложения). Целите на политиките и главните актове трябва да бъдат включени. Вторият етап се състои в преглед и анализ на тази информация. Третият етап включва целева оценка¹³ на специфични области от политиките или актовете. Целта е този механизъм да бъде цялостен и да обхваща всички политики от компетенцията на Главна дирекция „Правосъдие, свобода и сигурност“, който механизъм се гради на настоящите практики и използва съществуващите данни. Становищата на държавите-членки и на гражданското общество трябва да бъдат изслушани и взети предвид. Комисията се стреми да избегне дублирането на усилията на европейско и национално равнище и е в процес на обсъждане със Съвета на практическия механизъм, който трябва да се създаде, и на това кой е най-добрият начин за използване на мрежата от точки за контакт, създадена съгласно съобщението. Работата на форума ще допринесе за общия механизъм за оценка. Той ще даде конкретни експертни мнения, необходими за допитването до заинтересованите лица¹⁴ и за етапа на задълбочена оценка¹⁵. Една от задачите на форума ще бъде да предложи области, в които трябва да се извършат задълбочени проучвания, както контрола и управлението на такива проучвания.

3.1.4. Укрепване на взаимното доверие

31. Чрез редовните срещи на специалистите и насърчаването на обmena на мнения относно прилагането на актовете на ЕС, политиките на ЕС в сферата на правосъдието и тяхното взаимодействие с националните правосъдни системи, форумът ще играе ключова роля в подобряване на взаимното разбиране чрез постепенното изграждане на обща съдебна култура и чрез насърчаване на взаимното доверие.

---

¹³ Раздел 4.1 от съобщението от юни 2006 г.

¹⁴ Раздел 4.1.1 от съобщението от юни 2006 г.

¹⁵ Пак там, точка 32

4. СЪСТАВ И МЕТОДИ НА РАБОТА НА ФОРУМА

4.1. Състав

32. Информацията трябва да се събира от няколко източника — държавите-членки, съдебните органи, практикуващите юристи, специализираните неправителствени организации, учените и, в идеалния случай, ползвателите на правосъдните системи. Държавите-членки могат да изпратят делегати в пленарните заседания на форума и в различните работни групи, ако желаят това. Делегатите на някои държави-членки в срещата на експертите през септември 2006 г. дадоха ясно да се разбере, че не желаят да участват в един твърде тежък процес. Участието в дейностите на форума ще бъде оставено на усмотрението на държавите-членки, но е желателно те да изпратят делегати на пленарните заседания.
33. Комисията ще покани представител на Съвета на Европа, за предпочитане член на Европейската комисия за ефикасност на правосъдието, да участва в работата на форума с цел да се следи взаимно работата на другата институция и да се сътрудничи, за да се избегне дублирането и да се насърчи взаимното допълване.
34. Евроюст и европейските съдебни мрежи (за наказателни¹⁶ и за граждански и търговски въпроси¹⁷) трябва да бъдат представлявани, също както и съответните европейски професионални мрежи, които действат в сферата на правосъдието на равнище ЕС. Комисията цени особено приноса на мрежи като Европейската мрежа на висшите съдебни съвети (ENCJ)¹⁸, Мрежата на председателите на върховните съдилища от Европейския съюз¹⁹, Асоциацията на държавните съвети и на върховните административни съдилища от Европейския съюз²⁰, Съвета на адвокатските колегии от Европейския съюз (CCBE)²¹, Асоциацията на съдиите и прокурорите от Европейския съюз²², Европейската асоциация на адвокатите по наказателноправни дела (ЕCBA)²³, Европравосъдие (Eurojustice)²⁴, Мрежата на нотариусите от Европейския съюз²⁵, Паневропейската организация на адвокатите по дела за обезщетение на телесни повреди (PEOPIL)²⁶ и Европейската мрежа за съдебно обучение. Комисията ще покани специализирани неправителствени организации, които представляват ползвателите на системата (напр. MEDEL (Европейски магистрати за демокрация и свободи), JUSTICE, Amnesty International, Victim Support Europe²⁷), да участват във форума. Ще бъдат включени и съдебни експерти от държавите-кандидатки.

---

¹⁶ <http://www.ejn-crimjust.europa.eu/>

¹⁷ <http://ec.europa.eu/civiljustice/>

¹⁸ <http://www.encj.eu/encj/>

¹⁹ <http://www.uepcsj.org/>

²⁰ <http://www.juradmin.eu/>

²¹ <http://www.ccbe.org/>

²² <http://www.amue-ejpa.org/>

²³ <http://www.ecba.org/>

²⁴ <http://www.eurojustice.org/>

²⁵ <http://www.cnue.eu/>

²⁶ <http://www.peopil.com/>

²⁷ <http://www.euvictimservices.org/>

35. Комисията възнамерява да включи и академични мрежи (Академична мрежа за европейско наказателно право (ECLAN), Международна асоциация за наказателно право (AIDP), Eurodefensor), за да насърчи научен и обективен подход и да позволи сериозен обмен на мнения чрез включване на експерти, чиито мнения се различават. Комисията възнамерява да включи по възможно най-подходящ начин и Европейския съд, както и Агенция на Европейския съюз за основните права.
36. В зависимост от обсъждания въпрос, могат да бъдат канени *ad hoc* членове, които са специалисти в съответната сфера. Някои национални професионални организации (напр. национални адвокатски колегии) проявиха интерес към определени мерки. Тяхната гледна точка е различна от тази на техните колеги на европейско равнище и техният принос ще бъде използван по конкретни случаи, ако те желаят това.

4.2. Методи на работа на форума

37. Няколко пъти годишно форумът ще има редовни заседания. Той ще има пленарно заседание веднъж годишно, а подгрупите му ще заседават толкова често, колкото е необходимо²⁸. Подгрупите ще бъдат създадени на основата на специфични сфери на интерес или по отношение на въпроси, изискващи особено внимание, като някои ще се отнасят до гражданскоправни, а други до наказателноправни въпроси. Подгрупите ще проучват определени теми като достъпа до правна помощ, удовлетвореността на ползвателите от съдебната система (напр. бързина и справедливост), отношението към пострадалите, услугите на писмени и устни преводи, изслушването на страните, спазването на правото на справедлив процес, бързото изпълнение на съдебните решения и подобряването на достъпа до правосъдие за ползвателите.
38. По време на изготвянето на доклада на Комисията за прилагане на законодателството форумът може да бъде поканен да извърши външна *ad hoc* оценка. Форумът ще участва в дейностите по оценка на правилното транспониране (в края на срока за транспониране) и успешното прилагане на мерките на по-късна дата (например пет години след влизането в сила).
39. Всяка организация, която е членка на форума, трябва да посочи постоянно лице за контакт, което трябва да се старее да участва във всички заседания, за да може да се осигури непрекъснатост на дискусиите. Ако лицата за контакт се срещат редовно и се опознават, това ще улесни последователността, по-свободния обмен и по-откровените дискусии.
40. Важна част от работата на форума ще бъде да се установи кои са най-добрите практики. Обменът на най-добри практики може да бъде насърчен чрез проекти по финансовите програми на ЕС.
41. Форумът ще участва в избора на победителя в конкурса „Кристална везна“. През 2005 г. Комисията и Съветът на Европа създадоха европейския конкурс „Кристална везна“, който се провежда на всеки две години, за новаторски практики в областта на гражданското правосъдие, що се отнася до неговата организация и явяване пред съдилищата в Европа, за да се насърчи по-доброто

---

²⁸ Разходите за изпълнението на дейностите, за които става дума в настоящото съобщение, ще бъдат покрити от съответните финансови инструменти (и по-специално Програмата за наказателно правосъдие — Решение № 2007/126/ПВР на Съвета) по съществуващите схеми.

функциониране на системите за гражданско правосъдие на държавите. Комисията планира да създаде допълнителен конкурс на всеки две години за транснационален проект, който цели да подобри взаимното познаване и обмена на най-добри практики в сферата на наказателното правосъдие. Наградата ще се присъжда в годините, в които наградата за гражданско правосъдие не се присъжда. Проектите, които ще бъдат допуснати до участие, ще включват сравнителни изследвания и/или конкретни проекти за сътрудничество, които се основават на побратимяване на съдилища, прокуратури, адвокатски колегии или администрации на заведения за лишаване от свобода или по пробация.

42. Работата на форума ще включва прегледа на статистическите въпросите. Понастоящем липсват сравними статистически данни²⁹, което затруднява смисленото сравнение между правосъдните системи, но се очакват подобрения в тази насока. В сферата на наказателното правосъдие статистическите данни трябва да се събират по по-систематичен начин сега, когато за тази цел вече има създадена експертна група на ЕС³⁰. Експертната група за проучване на политическите нужди в областта на данните за престъпността и наказателното правосъдие бе създадена и заседава два пъти през 2007 г. — през април и декември. След дискусиите по време на срещата през април бяха създадени две подгрупи по специфични теми. Тези теми са трафикът на хора и прането на пари. Бе решено създаването на експертна подгрупа за статистика на наказателното правосъдие. Що се отнася до гражданското правосъдие, статистическите данни се извличат от целеви проучвания и оценки на въздействието. Форумът ще подпомага Комисията давайки своето становище по тези статистически данни и работейки за подобряване на статистическите методи и за по-доброто използване на наличните данни.
43. Ще бъде създаден уебсайт, за да се осигури разпространяването на констатациите на форума и да се насърчи диалога и допитването. Той ще бъде постоянно място за дискусии между членовете на форума и ще улесни обмена със заинтересованите страни и гражданите. По-голяма част от работите и проучванията на форума ще бъдат публикувани на уебсайта.
44. Комисията ще публикува доклад за дейностите на форума, който ще се изпраща редовно на Съвета и на Европейския парламент.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Форумът ще предостави на Комисията единствено по рода си средство за по-добро разбиране на въздействието на съществуващите актове на ЕС, необходимостта от нови актове и, като цяло, за насърчаване на взаимното доверие. Създаването на място за редовно сравняване на различния опит и на противоположните гледни точки ще доведе до по-добро взаимно познаване и разбиране на другите системи. Редовните срещи, обхватът на експертния опит и приносът на всички сектори на правосъдната система ще спомогнат за

---

²⁹ Вж. доклада на Европейската комисия за ефикасност на правосъдието и статистическите данни на Годишна наказателноправна статистика на Съвета на Европа (SPACE)

³⁰ 2006/581/ЕО: Решение на Комисията от 7 август 2006 година за създаване на експертна група за проучване на политическите нужди в областта на данните за престъпността и наказателното правосъдие *OB L 234, 29.8.2006 г., стр. 29*

изграждането на систематичното, обективно и безпристрастно оценяване, обявено в Хагската програма.